

เรียนรู้จากกรณีอิแทวอน

รศ.ดร.ณัฏฐ์ ลีละวัฒน์

หน่วยปฏิบัติการวิจัยระบบสารสนเทศ

การจัดการภัยพิบัติและความเสี่ยง

คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

<http://natt.leelawat.com>

มุมมองต่อเหตุการณ์การเบียดกันจนเสียชีวิต

อาจารย์ พญ.เยาวพา เล่าว่าตนมีประสบการณ์ตรงในเหตุการณ์การดูแลทางการแพทย์ และการเตรียมความพร้อมทางการแพทย์ในเวลาที่มีการรวมตัวของคนจำนวนมาก เช่น งานวิ่ง งานพิธีพระราชทานเพลิงศพ งานช่วยหน่วยแพทย์ในการชุมนุมทางการเมือง เป็นต้น

ในมุมมองของ อาจารย์ พญ.เยาวพา มองว่า “เหตุการณ์อิแทวอนเป็นภัยพิบัติที่เราสามารถคาดเดาได้ และสามารถหลีกเลี่ยงได้ถ้ามีการเข้าใจของคนจำนวนมากที่ดีกว่านี้” นอกจากนี้ อาจารย์ พญ.เยาวพา ยังมองว่า “ภัยลักษณะนี้เป็นภัยที่มีโอกาสเกิดขึ้นมากขึ้นเรื่อย ๆ เหตุการณ์ลักษณะคล้าย ๆ กรณีอิแทวอน

จากเหตุโศกนาฏกรรมที่เกิดขึ้นที่ย่านอิแทวอน (Itaewon) ประเทศเกาหลีใต้ เมื่อช่วงเทศกาลฮาโลวีนที่ผ่านมา ด้วยการผ่อนคลายมาตรการในประเทศ ส่งผลให้มีผู้ให้ความสนใจร่วมงานดังกล่าวว่าหนึ่งแสนคน ด้วยความแออัดจนเกิดการเบียดกันจนเสียชีวิต (Crowd crush) (Channel News Asia, 2022; กรุงเทพฯ, 2565) บทความนี้ผู้เขียนได้มีโอกาสสัมภาษณ์แพทย์เวชศาสตร์ฉุกเฉิน เพื่อพูดคุยเรื่องราวของกรณีอิแทวอนในมุมมองของการจัดการความเสี่ยงภัยพิบัติ จึงขอนำมาเล่าสู่กันฟังให้กับท่านผู้อ่านนะครับ

ผู้เขียนได้มีโอกาสสัมภาษณ์ อาจารย์ แพทย์หญิงเยาวพา ศิริปการ อาจารย์ประจำสาขาเวชศาสตร์ฉุกเฉิน คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และเป็นแพทย์เวชศาสตร์ฉุกเฉินทำหน้าที่ปฏิบัติการทางแพทย์นอกโรงพยาบาล และการส่งต่อผู้ป่วย (Prehospital care), Emergency medical service, Disaster medicine, และ Mass casualty incident ประจำโรงพยาบาลธรรมศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ นอกจากนี้ อาจารย์ พญ.เยาวพา ก็กำลังศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการความเสี่ยง และภัยพิบัติ (สหสาขา) ที่บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อีกด้วย

อาจารย์ แพทย์หญิงเยาวพา ศิริปการ

ก็เคยมีอยู่เรื่อย ๆ โดยเฉพาะการรวมตัวทางศาสนา กีฬา และ เทศกาลดนตรี เช่น เหตุการณ์สนามฟุตบอลอินโดนีเซีย เหตุการณ์ คอนเสิร์ต พิธีฮัจญ์ เป็นต้น”

บทเรียนจากกรณีอิตาลี

อาจารย์ พญ.เยาวพา เล่าว่า “จากเหตุการณ์นี้ทำให้เราควรให้ความสำคัญกับความเสี่ยงของการรวมตัวของฝูงชนมากกว่า เพราะสิ่งที่เกิดขึ้นไม่ใช่แค่เพียงการเบียดกัน แต่การรวมตัวใน ลักษณะ Mass gathering มีความเสี่ยง และมีหลักการเตรียมการ ทางการแพทย์อยู่แล้ว แต่ผู้คนไม่ได้ให้ความสำคัญมากนัก เมื่อมี ผลกระทบที่ทำให้ผู้คนเสียชีวิตทำให้ผู้คนเห็นถึงปัญหาดังนี้มากขึ้น และทำให้คนให้ความสำคัญมากขึ้น”

“ในกรณีนี้เรื่องของการป้องกัน (Prevention) ในเวลาที่มีการรวมตัวของคนในพื้นที่ หรือการจัดงาน จำเป็นต้องเตรียมให้ พร้อม และมีมาตรฐานในการจัดงานที่ดี”

“ในส่วนของการรับมือ (Response) จำเป็นต้องมีการ บริหารจัดการทางการแพทย์ในพื้นที่ที่เกิดเหตุ และจำเป็นต้องมี การศึกษาบทเรียนต่าง ๆ จากเหตุการณ์นี้ เช่น แม้มีการปั๊มหัวใจ ช่วยชีวิต แต่ก็ยังขาดการเคลียร์พื้นที่แสดงให้เห็นว่ายังมีประเด็น ในการบริหารจัดการที่ต้องศึกษาปรับปรุงเพิ่มเติม อย่างไรก็ตาม เราสามารถเรียนรู้บทเรียนที่เป็นตัวอย่างที่ดี อย่างเช่นการให้การ ปฐมพยาบาลเบื้องต้นโดยผู้คนที่ไม่ใช่บุคลากรทางการแพทย์ และ ยังมีผู้คนที่สามารถดำเนินการได้หลายคนอีกด้วย แสดงให้เห็นถึง ความพร้อม และทักษะของผู้คน”

unasup

จากสิ่งที่ อาจารย์ พญ.เยาวพา แบ่งปันความเห็น และ

ประสบการณ์ จึงทำให้เราได้เห็นมุมมองต่าง ๆ จากกรณีอิตาลี อาจารย์ พญ.เยาวพา ได้ทิ้งท้ายว่า “การรวมตัวของคนจำนวนมากไม่ว่าจะเป็นงานหรือเทศกาล จำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการประเมินความเสี่ยง ทั้งเรื่องของคน และเรื่องทางการแพทย์ ให้มากขึ้น แม้อาจถูกมองโดยคนส่วนใหญ่ซึ่งไม่ได้ให้ความสำคัญ ว่าเป็นการลงทุนลงแรงที่อาจสิ้นเปลืองถ้าในท้ายที่สุดไม่ได้เกิด เหตุการณ์ใด ๆ ขึ้น แต่หากมีอะไรเกิดขึ้นก็จะสามารถช่วยชีวิต ผู้คนได้ เมื่อเราได้เรียนรู้จากเหตุการณ์นี้จึงเป็นโอกาสที่ทำให้ สังคมได้รู้จักกับความเสี่ยงประเภทนี้ และเข้าใจว่าทำไมเราจำเป็นต้องมีการเตรียมทีมแพทย์เมื่อมีการรวมตัวกันของผู้คนในงานหรือ เหตุการณ์ต่าง ๆ”

เอกสารอ้างอิง

Channel News Asia. (2022, October). Seoul crowd crush: How tragedy unfolded in Itaewon. Retrieved Nov. 2022, from <https://www.channelnewsasia.com/interactives/seoul-crowd-crush-itaewon-halloween-tragedy-3035276>

กรุงเทพธุรกิจ. (2565, 30 ตุลาคม). สรุปปมเหตุ ‘อิตาลี’ โศกนาฏกรรมที่ไม่มีใครคาดคิด ในคืนปาร์ตี้ฮาโลวีน. สืบค้น พ.ย. 2565 จาก <https://www.bangkokbiznews.com/world/1034965>